VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Po stopách Bohumila Hrabala legendárním Kerskem

GPS souřadnice: 50.143, 14.9157194

Praktické informace

Délka trasy: 6 km

Obtížnost: Lehká trasa vedoucí z velké části po rovince lesem. Výlet je možné jet s kočárkem, na kolech, na odrážedlech i se psy (v obci na vodítku). Projdete ho volným tempem za necelé dvě hodinky.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: Z Prahy se dostanete do Kerska po dálnici D11 → sjezd 18 → směr Starý Vestec → Velenka → Kersko. Přibližně 43 km ujedete za necelou hodinu.

Parkování: u Hájenky

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Lesní ateliér Kuba (www.lesniatelierkuba.cz)

Otevřeno denně kromě pondělí: 10.00–17.00

Hrabalova chata (https://www.polabskemuzeum.cz/mista/hrabalova-chata-kersko) - prohlídku je nutno rezervovat předem na zmíněném webu

WC: V restauracích po trase.

Možnost občerstvení: Legendární Hájenka a další občerstvení v osadách.

Trasu pro vás prošla: Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali: kamarádi Jiří a Eduard ve věku 6 let.

Postřehy děti:
Jirka: „Mám rád kočičky a viděli jsme jich hodně u domů. I jejich sochy. Hezký byl i rybník s vodníkem.“
Edík: „Mamka mi dovolila podívat se na film Slavnosti sněženek – viděli jsme ta místa, kde pán dostal vynadáno od své maminky nebo kdo to byl… Prý manželka, říká táta!“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

obvykle od koukání na filmy odrazujeme. Tentokrát uděláme výjimku a doporučíme – pokud jste ho ještě neviděli – mrknout na slavný film *Slavnosti sněženek.* Na dnešním výletě uvidíte mnoho míst, která ve filmu hrají důležitou roli. :)

Hrabalova stezka v Kersku u Sadské začíná u restaurace Hájenka, kde si i dnes můžete dát kance se šípkovou nebo se zelím. Mezi místy spojenými se životem a dílem spisovatele Bohumila Hrabala narazíte na krásný lesní ateliér pro děti, několik hřišť, vodníka, … Ale také na minerální pramen nebo malý menhir.

Výlet vznikl v rámci Místního akčního plánu vzdělávání na Nymbursku (MAP IV na Nymbursku - číslo projektu: CZ.02.02.XX/00/23_017/0008389), za podpory neziskové organizace MAS Podlipansko, o.p.s. a může být proto pro vás zdarma. MAP na Nymbursku podporuje všechny aktivity, které vedou k tomu, aby děti trávily co nejvíce času venku, a přitom si budovaly vztah k přírodě, k místním tradicím, zajímavostem a historii. Více na www.map-nymburk.cz

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky,
dnešní cesta za hádankou povede po rovince. Můžeme vám rovnou slíbit, že na trase nepotkáte ani jeden kopeček. Když si vezmete třeba kolo nebo odrážedlo, pojedete jako namydlený blesk. Stejně jako u našich ostatních výletů jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Po stopách
Bohumila Hrabala
legendárním Kerskem
LABE
MENHÍR
CHATA B.HRABALA
7
8
9
NA KOSTELÍKU
6
KOČKY
U ZASTÁVKY BUSU
10
5
SLATINNÁ LOUKA
SV. JOSEF
4
JOSEFSKÝ PRAMEN
3
LESNÍ ATELIÉR KLUBA
2
1
START
CÍL
HÁJENKA

Doplňovačka

Vyrážíme na výlet!

Přírodní park Kersko se rozprostírá asi 25 km východně od okraje Prahy mezi obcemi Starý Vestec, Semice, Hradištko, Sadská a Třebestovice. Tato část Polabské nížiny pro svůj rovinatý terén přitahuje vyznavače pěších túr, cyklisty a houbaře. Kersko si oblíbili i chataři a zahrádkáři, díky nimž zde vznikl určitý genius loci, který ve svých knihách věrohodně zachytil český spisovatel Bohumil Hrabal. Není divu, dlouhá léta zde na své chatě žil a tvořil. Jeden z nejznámějších filmů Jiřího Menzela *Slavnosti sněženek*, natočený v roce 1983 na motivy Hrabalových povídek, přesně vystihuje nenapodobitelnou atmosféru, v níž místní i víkendoví obyvatelé žili své příběhy.

Šestikilometrový výlet je vhodný pro cyklisty i pěší turisty. Začíná u proslulé **Hájenky**, kde zaparkujete. Nebo k ní dojdete od nejbližší autobusové zastávky.

I když se restaurace od časů slavného Bogana trochu změnila, v nabídce zvěřiny samozřejmě nechybí proslavený kerský divočák.

Vidíte všude divočáky? A také paroží?

1. Které zvíře nosí tuto trofej?

V *Hájence* a jejím okolí se odehrává většina děje filmu. Ať se tu ocitnete kdykoli, většina scén se vám živě vybaví. Myslivci k restauraci dovezou zastřeleného kance a s hospodským mu vzdají hold společným frťánkem. Karel udí salámy (přátelé, víme, jak to dopadne). „Odborník“ Leli naráží sud. Hostina je konečně slavnostně zahájena…

Vám však doporučujeme pojíst tady až po skončení výletu. Nám nejvíce chutnal vdolek! :)

Chvilku půjdeme po silnici. Provoz tu ale nebývá velký a vedle asfaltky je dost místa. Přejdeme tedy silnici od Hájenky a vydáme se doprava po straně, po níž se po silnici chodí. Která to je?

Vidíte první chatky, ale také zvláštní kavárnu a dětské hřiště… Zde si můžete pohrát. Ale raději až na konci výletu, abyste se neunavili už teď. :)

V období první československé republiky se Kerský les dostal v obecní dražbě do majetku statkáře ze Sadské Josefa Hyrosse. V roce 1934 jej rozparceloval sítí pravoúhlých alejí a pozemky rozprodal soukromníkům k výstavbě převážně cihlových patrových rekreačních domů s moderními rysy. Mnohé malé dřevostavby uchované z té doby byly zamýšleny jen jako provizoria sloužící k ubytování dělníků… Nakonec se z nich staly chaty.

Aleje byly po vzoru newyorského Manhattanu očíslovány. Západně od hlavní kerské avenue (*Betonky*) mají aleje čísla lichá, východně sudá.

My nyní míříme k aleji č. 12. Až budete u ní, podívejte se přes silnici.

Uvidíte zde totiž krásný **Lesní ateliér Kuba**. Objevíte tady koutek pro děti, galerii a nadělí vám turistické informace. V květnu se na zahrádce ateliéru pravidelně koná slavnost *Hrabalovo Kersko*. Každoročně na něj dorazí spousta lidí, kteří měli Bohumila nebo jen jeho knížky rádi. Včetně hrabalovských celebrit, tedy osobností, které měly tu čest vdechnout život hrdinům Hrabalových příběhů. Ať už jako herci, scenáristé, režiséři, … V posledních letech přijeli například Josef Somr, Naďa Urbánková, Václav Neckář, Petr Brukner či Tonya Graves, která ztvárnila habešského císaře ve filmu *Obsluhoval jsem anglického krále.* Kubovi žijí v Kersku od roku 1992, tedy 27 let. Atmosféru Hrabalových časů tedy ještě zažili. Keramik Bronislav Kuba tvoří spoustu krásných výrobků. Jeho keramické kočky, pro Kersko tak typické, byly oceněny značkou kvality POLABÍ regionální produkt®.

V blízkosti venkovního posezení v zahradě Lesního ateliéru Kuba si můžete bezplatně poslechnout krátké ukázky z knih Bohumila Hrabala (*Slavnosti sněženek, Postřižiny, Obsluhoval jsem anglického krále, Ostře sledované vlaky, Perlička na dně* a další) v podání známých českých osobností (Jiří Menzel, Libuše Švormová, Josef Somr, Tereza Bebarová, Václav Neckář, Zuzana Maléřová, Zdeněk Svěrák, Ladislav Mrkvička, Jaroslav Plesl). Povídku *Pábitelé* načetl sám Bohumil Hrabal.

Než budete pokračovat rovně po silnici, najděte před vchodem do ateliéru skleněný výklenek s keramickými kočičkami. Je zde i jedna keramická houba. Pokud by zde náhodou nebyla, tak napovíme, že je červená s puntíky a nejedlá.

2. Jak se jmenuje houba?

(pokud je v názvu písmenko CH, napište ho do jednoho políčka)

Je to jedna z nejkrásnějších hub, o tom žádná. Nepřehlédnutelné zářivě červené klobouky s ostře kontrastujícími bílými tečkami zdobí hlavně na podzim smrkové a březové lesy. Přestože je houbou jedovatou, je tak populární, že pronikla do pohádkových knížek i filmů, dokonce se stala předlohou mnoha dekorací a zahradních plastik. Ano, ostře jde po krku trpaslíkům. Zná ji každé malé dítě. Přestože je symbolem všech prašivek, na rozdíl od smrtelně nebezpečných hub jiných barev příliš jedovatá není. Spíše způsobuje halucinace, což se dá skvěle využít k hubení otravných much.

Třeba dnes tuhle houbičku potkáte. Pokud tedy nevyrazíte třeba v lednu. V zimě a sněhu fakt neroste! :)

Rozhlédněte se. Vidíte někde namalovaný blesk?

Překročíme Alej č. 12 a po *Betonce* pokračujeme stále rovně. Nalevo vidíte zbrusu nové vily. Těch dnes potkáte hodně. Necháme na vás, zda se vám líbí. Nebo byste raději viděli dřevěná stavení a chatky?

Věděli jste, že se mělo Kersko stát lázeňským lesním městem? Plány byly obrovské… Hotel, dvě písčitá lesní koupaliště, koupaliště na Labi, sportovní hřiště, dostihová dráha a dva prameny minerální vody. Jenže vypukla druhá světová válka, po ní přišel únorový komunistický puč – a plány byly fuč! Kdo si nepostavil vilu do komunistů, měl na hodně dlouho smůlu. Mezi již postavenými vilkami však jako houby po dešti (zase jsme u hub) vyrostly chaty, chatky a chatičky. Zrodila se chatařská osada. Podobná jako mnoho jiných v té době na mnoha místech naší vlasti, a přece trochu jiná. Na rozdíl od nespočtu jiných chatařských kolonií už totiž měla nějakou tu historii.

Minete Alej č. 9, kde stojí *Kerská limonádovna.* K posezení neslouží, občerstvit se musíte jinda. Kousek za ní zbystřete. Za plotem nalevo totiž uvidíte nenápadný hraniční kámen. Těmito kameny označenými písmeny PP bylo vyznačeno kerské polesí jako součást zdejšího panství.

3. Jak se panství jmenovalo?

Míjíme tenisové kurty, které se také mihly ve filmu *Slavnosti sněženek.* Za chvilku natrefíte na červenou turistickou značku a také značenou naučnou stezku Bohumila Hrabala. Najdete je 20 metrů po silnici za pramenem.

V Kersku vyvěrá oblíbený minerální pramen **sv. Josefa**, jehož voda je místními nazývaná *kerka*. Nenechte se zmást, nepotetuje vás. To by se jí muselo říkat kérka, nikoli kerka. Pro vodu sem pravidelně přijíždějí chataři ze širokého okolí. Kerský pramen patří do skupiny polabských minerálních vod. Jeho minďa (minerálka) se podobá poděbradským, je ale znatelně slabší. Jak mineralizací, tak obsahem CO_2 (oxid uhličitý = bublinky). Současný vrt je z roku 1985. Ze západopolabských minerálek je tato kyselka nejméně chutná, i když v poslední době (zhruba od roku 2019) se zlepšuje. Dříve měla silnější sirovodíkový pach. (Což je přibližně ten, který vás spolehlivě vyžene z bytu, když nakřápnete zkažené vejce.) V poslední době tento nepříjemný odér slábne a také už se netvoří tak silné úsady a zákal v lahvi. Protože se jedná o Praze nejbližší, dobře dopravně dostupný a v populární lokalitě prýštící pramen, bývá kolem něj hodně živo.

Napijte se a zkuste se tvářit, že vám minerálka chutná! Žádné ksichtíky a plivání nechceme vidět. :)

Kdo to dokáže?

Najděte dřevěnou sochu sv. Josefa. Co drží v ruce?

Svatý Josef patří po Panně Marii k nejuctívanějším světcům. Je mu zasvěceno mnoho chrámů. Byl ochráncem malého Ježíše. Byl to tesař, žil nenápadně a sloužil Bohu. Stal se tak vzorem mužů. Jako člověk služby, který bez zbytečných řečí ví, jakou životní cestou má jít. Snad právě proto bývalo jméno Josef po staletí velmi populární.

Právě takovíto muži kráčející po duchovní cestě mohou být vzorem rodině i celé společnosti. Josef bývá často zobrazován s tesařským náčiním, např. s pilou nebo sekerou.

Máme tady nějakého Pepíčka? Pokud je nám všem vzorem, může přednostně odpovědět na další otázku. Odpověď na ni najde na naučné tabuli kousek od pramene.

4. Jak se jmenuje křestním jménem autor sochy?

Kousek za sochou odbočíme po naučné stezce doleva. Alej č. 13 nás odvede až k rybníku.

Cestou potkáte perníkovou chaloupku a také trpaslíčky. Kdo je vidí? Přečtete nápis na perníkovce?

Vzpomenete si, jak se jmenovaly děti z této známé pohádky? Určitě ne tak, jak je to napsáno na chaloupce. :)

Vzpomenete si, jak se v pohádce dětem podařilo ježibabu přelstít? Kdo ví?

Mařenka velmi plakala, ale ježibaba se nedala obměkčit. „Nejdříve roztopíme pec a upečeme chleba," oznámila babice. „Mařenko, vlez do pece a zjisti, jestli už je dost rozehřátá." „Ale já nevím, jak se do pece leze," dělala ze sebe hloupou Mařenka. „Můžete mi ukázat, jak se leze do pece?" Ježibaba vůbec netušila, že jde o lest, a bez sebemenšího podezření do pece vlezla. Mařenka ani chvilku neváhala, zabouchla za babicí dvířka a zaklapla petlici. Potom běžela osvobodit Jeníčka a utíkali domů, co jim nohy stačily.

Nedaleko Hrabalovy chaty, kam za 15 minut dojdeme, se do Labe vlévá nevelký Velenský potok. Předtím se ale jednou hezky zaklikatí a o kousek dál na své cestě dokonce napojí rybníček.

Vidíte ho? A kdo vidí vodníka? Kdo si zaplave jako náš pes Argo?

Majitel kerského polesí Josef Hyross nechal v letech 1934 až 1935 vybudovat v těchto místech koupaliště, které mělo tvar nepravidelného obdélníku. Napájení bylo zajišťováno Velenským potokem. V roce 1937 byla na levém břehu postavena restaurace. Provoz byl slavnostně zahájen 1. srpna velkým koncertem a ohňostrojem. Přibližně 20 metrů severně byl v době výstavby koupaliště vybudován menší rybník, ve kterém končila povrchová voda z některých kerských drenáží a meliračních struh a poté vtékala do koupaliště. V období II. světové války, a zejména v 50. letech 20. století restaurace i koupaliště zchátraly. Zarostlý rybník byl využíván jako skládka až do 80. let, kdy došlo k rekultivaci. Dnes zde stojí dva rodinné domy.

Najděte cedulku ZÁKAZ RYBOLOVU a podívejte se na obrázek.

5. Jaké boty si obula postava rybáře?

(pokud je v názvu písmenko CH, napište ho do jednoho políčka)

Místo je to poklidné a pro nás je jistě zajímavé, že se v jeho těsné blízkosti nachází cenná botanická lokalita. Jak se na dostanete? Projdete po stavidle, dáte se pěšinkou, ujdete pár desítek metrů – a jste na louce.

Nesmíte se tu ale zapomenout. Naše putování pokračuje od rybníka směrem doleva, takže se musíte po stavidle vrátit do výchozího bodu ((pokračovat po aleji, kterou jste k rybníčku přišli a o kousek dál se stočit doleva).

Úzká a rozlohou nevelká vlhká louka na břehu potoka je skromným pozůstatkem dříve rozlehlejších **slatinných luk**. V roce 1972 byla vyhlášena za národní přírodní památku. Nejvzácnějším rostlinných druhem, který mohl pan Hrabal na svých vycházkách k tomuto potůčku vidět, je bezpochyby lněnka bezlistenná. Je to drobná kytička, jejíž kvítky vypadají jako bílé zvonečky. Tato louka je totiž posledním místem výskytu tohoto druhu u nás.

Drobná bylina možná pana Hrabala příliš nezaujala. Určitě si ale všiml mnohem nápadnějšího kosatce sibiřského nebo mečíku bahenního. To jsou výrazné květinky. Víte, jak vypadají?

Od louky se vrátíme k rybníku a odsud se za domečky vydáme Alejí č. 25 doleva až k hlavní silnici.

Odtud už možná spatříte **Hrabalovu chatu** s číslem popisným 0315, kde vznikla mnohá známá díla.

Domek u Aleje č. 30 působí opuštěně a bez života. Dávno pryč jsou doby, kdy kolem pobíhaly až dva tucty polodivokých koček, o jejichž krmení se staral tehdejší pán domku. Vždy když se měl autobusem vrátit z pochůzek nejen po hospodách hlavního města, kočky mu šly naproti v očekávání dovezených dobrot. Páníček na ně myslel. Dle místních do Kerska jezdil každé ráno autobusem s taškou plnou buřtů a masa pro své čtyřnohé společníky. Kočky na něj na zastávce čekaly a doprovodily ho k chatě. Proto dnes na zastávce Hrabalova, kde spisovatel vystupoval, najdete dvě dřevěné kočky v nadživotní velikosti a u jeho chatky další čičinu.

Bohumil Hrabal v chatě žil a tvořil v letech 1966 až 1996 a právě tady nejspíš vznikla celá řada jeho knih, od Postřižin,

Něžného barbara až po Obsluhoval jsem anglického krále. Slavnosti sněženek byly v Kersku nejen napsány, ale i natáčeny oskarovým režisérem Jiřím Menzlem. Na chatě je vybudovaná expozice připomínající Hrabalův život, tvorbu i vztah k rekreační osadě Kersko. Prohlídka Hrabalovy chaty s průvodcem vám představí celý objekt a seznámí vás s tímto inspirativním místem.

Od roku 2022 prošla chata stavebními úpravami, při kterých byly navráceny prvky, které byly typické pro chatu za Hrabalova života. Expozice v Hrabalově chatě byla k prohlídkám veřejnosti otevřena na jaře 2024. Vstupné stojí 200 Kč a je potřeba se na prohlídku objednat předem.

Najděte před chatkou informační tabuli. Text je zde v několika jazycích. Najděte čtvrtou vlajku zleva.

6. Jak se jmenuje země, které vlajka náleží?

Alejí č. 30 pokračujeme od Hrabalovy chatky doprava až do míst, kde se natáčely slavné scény s Rudolfem Hrušínským. Díval se zde před drátěný plot, jak kolem jedou na kole dvě děvčata v krátkých sukýnkách, a poslouchal svoje ukřičené ženské, jimž neustále utíkal do hospody.

Rodina Francova, která zde žila a žije, poskytla k natáčení nejen místo, ale také oděvy. Pardon, kostýmy!

Také tady je u domu cedulka s textem upomínajícím na slavné natáčení a rovněž naučná tabule č. 6, ze které si s dovolením půjčujeme text. :)

*Kdo z nás se může pyšnit, že má rodiče zachycené ve slavném českém filmu v podání skvělých herců, jakými jsou Rudolf Hrušínský a Blažena Holišová? Takových lidí nebude mnoho. Věra Kutifelová k nim však patří a je na to náležitě hrdá. Paní Věra Kutifelová (*1946, roz. Francová) vzpomíná: „Vidím to jako dnes. Táta vychází z baráku, pan Hrušínský (herec Rudolf Hrušínský) přichází. Podávají si ruce. Během pěti minut jste nevěděl, kdo je kdo. Táta mu do filmu dal svoje modráky, obnošený mastný klobouk, holiny. Byl celý táta. Nedali se rozeznat. Sváteční myslivecký oblek s kloboukem mám schovaný dodnes.*

Když se podíváte na fotky, pánové si jsou opravdu velmi podobní. :)

Pokračujeme rovně až na rozcestí, kde odbočíme doprava a pokračujeme podél plotu. Značení je zde dosti ošemetné! :)

Cestou potkáte (hned naproti Francovu domu) strom, který se sem zvláštně nehodí. Poznáte, který to je? :)

O kousek dál je zase možnost občerstvení a toi toiky… Pak dlouho nic, takže máme čas pro jistotu si odskočit a popovídat o slavené knize.

Kniha *Slavnosti sněženek* vyšla poprvé v roce 1978. Avšak po zásahu tehdejší cenzury poněkud upravená, o několik povídek zkrácená. Až díky filmovému zpracování (1983) se *Slavnosti sněženek* staly ještě nesmrtelnějšími a nezapomenutelnějšími. Scénář, který společně vytvořili Bohumil Hrabal a režisér Jiří Menzel, přinesl do filmového kerského dění nejen nové situace, ale i repliky, které v literární podobě povídek nebyly.

Autorka tohoto textu knihu četla a pro ni osobně je film mnohem lepší. Tandem Hrabal a Menzel totiž fungoval vždy parádně! Věděli by rodiče, které další filmy Jiří Menzel podle Hrabala natočil?

Děti, podívejte se kolem sebe a zkuste vyjmenovat alespoň pět stromů, které kolem vidíte. Dokázali byste na nich najít něco, co se používá v lékařství?

Poznáte třeba akát?

Trnovník akát je především znám příjemnou vůní svých krásných sněhobílých květů. V přírodní medicíně se nejčastěji užívají právě ony, jelikož všechny ostatní části stromu jsou více či méně jedovaté. Květ akátu má projímavé účinky. Při křečích různého původu (žaludku a hladkého svalstva střev) se doporučuje asi 5% spařený čaj z květů (2 až 3 šálky denně). Odvar z kůry se používá jako projímadlo.

Akát je významnou medonosnou rostlinou. Z pylu květů jednoho velkého stromu může díky úsilí včel vzniknout až 8 kg včelího medu. Žlutavého, průzračného, s výraznou chutí a vonícího po akátových květech. Je čirý a špatně krystaluje (což je dobře). A že se tady včelkám daří, uvidíte cestou zpátky, protože potkáte mnoho úlů. Dokážete vyjmenovat celou včelí rodinu? Jsou v ní královna, dělnice a ……

7. Jak se jmenuje samec včely?

Znáte nějakou pohádku o včelkách? Určitě ano! A tak si, než dojdeme k silnici, můžeme zazpívat! :)

Učení páni zkušení,
já rád bych vám teď podotknul,
nikdo z vás nemá tušení,
že v dálce stojí malý úl.

Z něj každé ráno vylétává včelka Mája,
naše kamarádka včelka Mája,
máme jí co závidět, výšku, z které vidí svět.

A o tom vypráví nám včelka Mája,
malá uličnice včelka Mája,
mávne křídly včelka Mája,
Mája, Mája.

Jsme na silnici. Teď po ní po levé straně zase chvilku musíme opatrně jít.

Pošlapeme pár desítek metrů, přejdeme na druhou stranu a podíváme se do míst, kde stojí kříž. Kde se tu vzal?

V těsném jižním sousedství silnice ze Semic do Hradištka se zde totiž nacházejí nevýrazné stopy po kapli Božího těla. Místo se dodnes nazývá *Na kostelíku* podle kaple Corporic Christi, založené po třicetileté válce. V okolí kaple býval hřbitov pro zesnulé z Hradištka. Po roce 1780 byl provoz kaple zastaven a nastalo postupné chátrání. Roku 1785 bylo ukončen i provoz hřbitova a kosti pohřbených byly přemístěny do společného hrobu. Roku 1789 byla kaple zbořena. Klenutí oken byla použita jako oblouky nad vchody domů č. p. 25 a 36. V roce 1891 byl nad společným hrobem vztyčen železný kříž na podstavci. Dodnes je na místě patrný val, zbylý po zbořeném ohrazení kostela. Val je na několika místech poškozen. Nejlépe patrný je v zahradách chatek, zbylé úseky se nacházejí v hustě zarostlém terénu.

Na naučné tabuli najděte obrázek nejmenšího a nejméně nápadného ptáčka s rodovým latinským názvem lullula.

Znáte ještě jiného nenápadného ptáčka, který také krásně zpívá a začíná na stejné písmenko?

8. Jak se pěvec jmenuje česky?

Věděli byste, jak se řekne německy? Tak se podívejte na příjmení autorky tohoto textu. :)

Také tento ptáček se často vyskytuje v pohádkách. Třeba v jedné od známého dánského spisovatele.

Jmenoval se Hans Christian… Víte, jak dál?

Jeho pohádky jsou většinou smutné. I tak je máme rádi. Jednu nejvíc. Jmenuje se *O Sněhové královně*. Je tady nějaký chytrolínek, který by věděl, jak se jmenují děti z této pohádky? Gerda a Káj. Kdo to věděl, zaslouží velkou pochvalu! :)

Vy asi spíš znáte *Ledové království*, že? Tak řekněte, jak se jmenují jeho hlavní postavy. To zvládnete raz dva. :)

Nyní pozor! Hrozí bloudění!

V mírné pravotočivé zatáčce, sejděte z cesty a vydejte se po pěšince mírně doprava. Značení je zde špatné. Pěšinka vás odvede k domům a k cyklostezce. Po ní půjdete doleva a asi po 100 metrech odbočíte doprava, kde na vás za po pár metrech čeká menhir.

Nevelký pískovcový **menhir** s ojedinělými valouny křemene sloužil v minulosti jako hraniční kámen. Teorie o jeho umístění jsou tři. Dvě tvrdí, že se jedná o hraniční kámen z doby Přemyslovců. Třetí ho datuje už do období Keltů. Snad tudy vedla stará cesta na Nymburk a zmíněný kámen je milníkem. Je možné, že hladina Labe v dřívějších dobách dosahovala do jeho blízkosti. Mohl mít tedy význam pro lodníky, určitě musel být z řeky dobře vidět.

Nyní se vrátíme k silnici. Přesně tudy, kudy jsme přišli. Silnici přejdeme. Nově se budeme držet zelené značky. Vede lesem a stáčí nás zpátky na start výletu. Les je zde hustší a není vyloučeno, že narazíte na divočáka, kolem kterého se točí celý

dnešní příběh i výlet.

Co víte o divokých prasatech? Napadá vás něco? Zkuste to.

Divoká prasata většinou žijí ve skupinách. Samci jsou ale samotáři. Jejich vášní je koupání v bahnitých tůních. Náš pes je na tom stejně. Podezíráme ho, že má falešný rodokmen. Možná je jeho tatínek divočák. A co vy? Také máte rádi bahýnko? :)

Prase divoké je typický všežravec. Slupne, na co přijde. Trávu, hlízy, ořechy, různé bobule, mršiny, kořeny, odpadky, hmyz i malé plazy. Velmi si pochutná na kukuřici a dalších zemědělských plodinách. Proto dokážou početnější partičky divočáků na polích napáchat rozsáhlé škody.

K nápadným znakům prasete divokého patří čtyři výrazné trojhranné špičáky. Mají je jen samci a slouží hlavně jako účinná zbraň při soubojích. Špičáky mohou být 20 až 30 cm dlouhé! Prase divoké lze považovat za velmi chytré a učenlivé zvíře, které se může stát domácím mazlíčkem stejně dobře jako pes či kočka.

Jestli se vám nepodařilo přemluvit rodiče, abyste měli doma pejska nebo kočičku, třeba by prasátko prošlo… :)

9. Jak se říká samici divočáka?

(pokud je v názvu písmenko CH, napište ho do jednoho políčka)

Stále pokračujeme po zelené značce, napravo jsou vidět chaty a domy, ale také úly, o kterých už jsme si dnes povídali. Než dojdeme k rozcestníku KERSKO, ještě si malinko zaprasátkujeme. :)

Již od středověku bylo vrcholem udatnosti skolit divočáka. Některé šlechtické rody dokonce od této hrdinné události odvozují svůj původ, který jim na věčnou paměť zůstal v erbu. Pokud se nechcete stát legendárním Bivojem, který chytl divočáka za uši a odnesl ho na hrad Libušín, nebude na škodu zopakovat si několik užitečných rad.

Pokud potkáte na procházce bachyni se selátky, v žádném případě nepanikařte. Nedělejte prudké pohyby, a pokud je to možné, vyhněte se přímému očnímu kontaktu. Pohled z očí do očí je v přírodě brán jako výzva. Snažte se tiše a klidně vzdálit. Tento jednoduchý postup většinou postačí. Může se ale stát, že svini něčím fakt naštvete – třeba jí sáhnete na selátko – a zaútočí. Jako každá matka, která má pocit, že někdo ohrožuje její děti. V takovém případě hravě vyvine rychlost 50 kilometrů za hodinu. Je velice pravděpodobné, že vás divočák pár desítek metrů prožene a poté nechá na pokoji. Potřebuje se jen ujistit, že mu z vaší strany nic nehrozí. Rozhodně člověka neuloví a nesežere! I samice se od svých selat nehodlá příliš vzdalovat, a proto utíkejte. Šance, že bude vetřelce sledovat bůhvíjak dlouho, není vysoká. Pro jistotu se vyhněte vodě. Není to příliš známé, ale divoké prase je celkem dobrým plavcem!

Jsme u rozcestníku s názvem KERSKO. Protože už jsme jen kousek od cíle, máme pro vás poslední dnešní otázku.

Podívejte se na rozcestník a opište místo, které byste našli u Labe, kdybyste šli 3,5 km po zelené značce.

10. Napište místo.

Nyní půjdeme po červené značce směrem k Josefovu prameni. Ale nedojdeme k němu. V okamžiku, kdy červená z průseku uhne doprava, my půjdeme stále rovně až k Aleji č. 12, která nás dovede přímo k ateliéru.

Do cíle už je to jen kousek. Pokud jste pozorně naslouchali, máte vyplněnou tajenku. Kouká z ní na vás zvláštní jméno. Patří známé postavě z knížky *Slavnosti sněženek.* Té, kterou hrál Rudolf Hrušínský!

Doufáme, že se vám výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a třeba zase někdy na shledanou!

Myděkujeme MAP vzdělávání na Nymbursku a neziskové organizaci MAS Podlipansko, o.p.s., díky kterým tento výlet vznikl a je zdarma.

V textu byly mimo jiné použity informace z webových stránek www.hradistko-kersko.cz a z textů Naučné stezky Bohumila Hrabala, za které moc děkujeme.

Na závěr životopisná vsuvka:

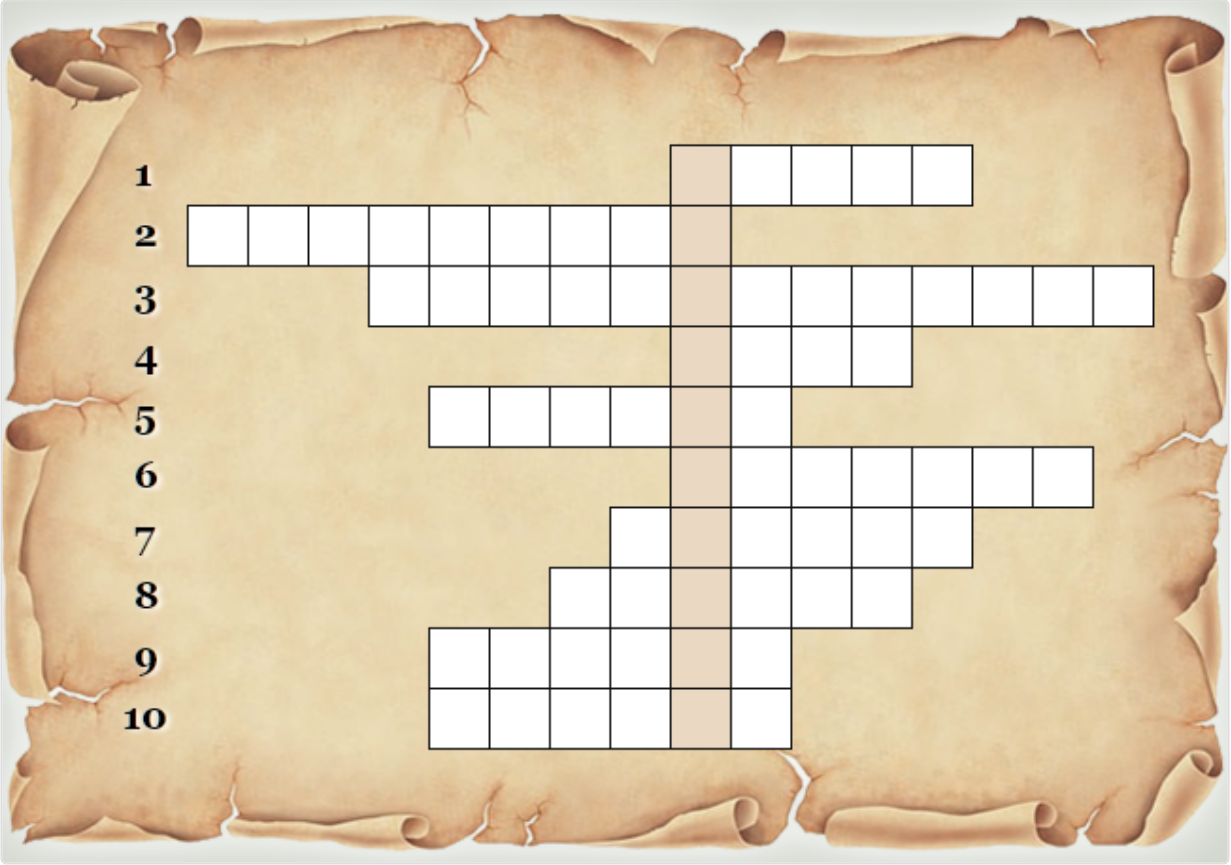
Bohumil Hrabal se narodil v roce 1914 v Brně-Židenicích, vyrůstal však v Nymburce, kde byl jeho otec správcem pivovaru.

Členem rodiny se stal i strýc Pepin, který prý jednou přijel na 14 dní na návštěvu – a bylo z toho skoro 40 let. Jeho postava vystupuje v knize Postřižiny*. Hrabal studoval v Praze práva a také se rozhlížel po pražském kulturním životě. Uzavření vysokých škol přerušilo jeho studia a léta okupace byla pro něho školou praktického života. Pracoval v nymburském pivovaře, byl skladníkem v konzumním družstvu a neplaceným úředníkem notářství. Pracoval také jako dělník na trati, jako návěštník, absolvoval kurz pro telegrafisty a nakonec byl výpravčím v Kostomlatech. Po válce dokončil práva a pracoval jako obchodní agent a pojišťovák. Prý si ta povolání schválně vybral, aby překonal svou nesmělost a plachost. Potom pracoval v kladenských hutích u martinských pecí. V té době už psal povídky. Ovšem bez naděje na publikování. Na Kladně pracoval až do vážného úrazu v roce 1954. Po uzdravení byl baličem papíru ve státním podniku Sběrné suroviny, kde poznal ohromného vypravěče pana Pritla, svou druhou múzu. (První byla jeho manželka.) V té době vydal svou skutečnou knižní prvotinu* **Hovory lidí***. Jeho posledním pracovištěm bylo Divadlo S. K. Neumanna (dnešní Divadlo pod Palmovkou), kde při práci kulisáka a občasném statování měl poměrně dost času na psaní. Soubor povídek* **Skřivánci na niti** *byl již připraven k vydání, ale tisk byl v poslední chvíli zakázán. A tak literární veřejnost vzala Hrabala na vědomí, až když mu v roce 1963 vyšla* **Perlička na dně***. Od té doby se Hrabal věnoval pouze literární tvorbě.*

Byl ženatý a bezdětný. Tragicky zahynul 3. února 1997 v odpoledních hodinách po pádu z 5. patra budovy ortopedické kliniky nemocnice Bulovka.

Otázky k tajence

1. **Které zvíře nosí tuto trofej?**
2. **Jak se jmenuje houba?**
3. **Jak se panství jmenovalo?**
4. **Jak se jmenuje křestním jménem autor sochy?**
5. **Jaké boty má postava?**
6. **Jak se jmenuje země?**
7. **Jak se jmenuje samec včely?**
8. **Jak se pěvec jmenuje česky?**
9. **Jak se říká samici divočáka?**
10. **Napište místo.**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 09.11.2026 15:06